

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare și pentru completarea Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare a fost creată prin Titlul VI – Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare din Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice (abrogată ca urmare a intrării în vigoare a Noului Cod civil, care reglementează instituția ipotecilor mobiliare). Ulterior, prin Ordonanța Guvernului nr. 89/2000 s-a reglementat modul de autorizare a operatorilor arhivei, precum și unele măsuri privind înregistrarea avizelor de înscriere în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.

Arhiva a început să funcționeze în luna decembrie 2000, cunoscând, de la acest moment, o dezvoltare deosebit de rapidă atât în ceea ce privește numărul de operatori autorizați/agenți împuterniciți, cât și în ceea ce privește numărul de înscrieri. Deși înscrierile în arhivă nu au efect constitutiv de drepturi, ci un efect de publicitate a unor raporturi juridice și de stabilire a unei ordini de prioritate, sistemul trebuie să asigure încrederea părților raporturilor juridice în înscrierile efectuate.

Fiind un sistem informatizat de evidență a unor operațiuni juridice ținut de către persoane fizice sau juridice de drept privat, Ministerul Justiției, în calitate de Autoritate de Supraveghere a arhivei, trebuie să vegheze permanent ca sistemul să funcționeze la standarde de calitate corespunzătoare. Totodată, în calitate de autoritate a administrației publice centrale abilitat să autorizeze operatorii care vor efectua înscrieri în arhivă, Ministerul Justiției trebuie să se asigure că operatorii autorizați prestează acest serviciu de utilitate publică cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare și la standardele de calitate impuse. Din aceste motive, Ministerul Justiției este preocupat ca pârghiile de control asupra operatorilor de arhivă și agenților împuterniciți ai acestora să răspundă imperativelor menționate mai sus și să fie eficiente.

Proiectul de lege supus spre aprobare, care cuprinde norme juridice privind autorizarea operatorilor și unele măsuri privind înregistrarea în arhivă a avizelor de înscriere, se înscrie în demersul asumat de Ministerul Justiției, mai amplu, de modernizare a statutului profesiilor

	<p>juridice și conexe sistemului judiciar, urmărind consolidarea statutului acestora, creșterea profesionalismului tuturor categoriilor de personal afectate profesiilor juridice/conexe, precum și înlăturarea formelor de răspundere în cadrul fiecărei profesii.</p> <p>În prezent, cadrul legal în materia ipotecilor mobiliare este reglementat de Noul Cod civil.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Printre principalele aspecte care se preconizează a fi reglementate/reformate prin proiectul de lege, în scopul eficientizării sistemului de publicitate mobilă, menționăm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezolvarea dificultăților de aplicare a art. 2393 din Codul civil; - armonizarea cu dispozițiile Noului Cod civil, Noului Cod de procedură civilă și Noului Cod de procedură penală; - necesitatea reglementării formării profesionale a personalului specializat care deservește activitatea de înregistrare în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare (registrator de Arhivă Electronică de Garanții Reale Mobiliare); - înlăturarea dificultăților aparute în procedura de aplicare a măsurilor asigurătorii asupra bunurilor mobile dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, prin scutirea de la plata taxelor datorate statului a înscrierilor referitoare la luarea acestor măsuri; - extinderea sferei persoanelor care pot solicita înregistrarea în arhivă a avizelor de înscriere; - reglementarea faptelor care constituie abateri disciplinare și care, datorită gravității, se sancționează cu revocarea dreptului de a opera în arhivă. <p>1. În practică apar dificultăți în ceea ce privește punerea în aplicare a dispozițiilor art. 2393 din Codul civil referitoare la ipoteca pe bunurile mobile vândute de un profesionist în desfășurarea activității obișnuite.</p> <p>Pentru facilitarea aplicării dispoziției legale menționate, se apreciază că poate fi inițiată o modificare legislativă în sensul limitării aplicării art. 2393 în cazul bunurilor mobile care sunt supuse unei anumite proceduri de înmatriculare/înregistrare (de ex., autovehicule) și pentru care se poate verifica în mod facil existența unei ipoteci înscrise în AEGRM (prin efectuarea efectuată după număr de șasiu sau după serie motor).</p> <p>Prin urmare, în cazul actelor de dispoziție efectuate cu privire la autovehicule, chiar dacă actele de dispoziție sunt realizate în cursul obișnuitei activități unei întreprinderi, dacă aceste bunuri sunt grevate de un drept de ipotecă, acest drept de ipotecă nu se va stinge. De asemenea, cel care vinde autovehicule în cursul obișnuitei activități sale, este obligat să remită cumpărătorului o copie certificată a avizului de înscriere a ipoteci la arhivă, obținut de la un operator autorizat/agent autorizat, care să cuprindă informații cu privire la autovehiculele înstrăinate. Neîndeplinirea acestei obligații de către vânzător, îl îndreptățește pe cumpărător să solicite daune interese.</p>

2. La data începerii funcționării Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare – decembrie 2000 – aceasta era un sistem de publicitate și de asigurare a priorității garanțiilor reale (ipotecilor) mobiliare. Pe parcursul celor aproximativ 15 ani de funcționare, rolul acestui sistem de publicitate mobilă a fost reevaluat, devenind mult mai complex. Noile modificări legislative au extins sfera operațiunilor juridice, a drepturilor, a actelor și faptelor juridice supuse publicității prin înscrierea în Arhivă, care devine un mijloc de asigurare a opozabilității ipotecilor mobiliare, a operațiunilor asimilate acestora, precum și a altor drepturi prevăzute de lege.

În acest context, dată fiind complexitatea acestui sistem, precum și diversitatea operațiunilor ce vor fi înscrise în Arhivă, a apărut necesitatea verificării anumitor acte juridice ce stau la baza anumitor înscrieri în arhivă. Întrucât Arhiva a fost concepută ca un sistem ce presupune redarea fidelă în sistemul de administrare a informației a conținutului formularului de înscriere primit de operatorul/agentul autorizat, activitatea desfășurată de acesta fiind o simplă activitate administrativă, datorită necesității verificării anumitor acte juridice ce vor fi înscrise în arhivă, s-a apreciat oportunitatea efectuării de către asociația operatorilor AEGRM – Corpul Operatorilor AEGRM – a înregistrării în arhivă a actelor juridice ce presupun un anumit control de legalitate (verificarea unor hotărâri judecătorești de anulare a actelor juridice înscrise în arhivă sau de încetare a executării unui bun ipotecat ori de anulare a preluării bunului ipotecat în contul creanței, verificarea proceselor-verbale/ordonanțelor emise de organele judiciare prin care au fost luate măsurile asigurătorii în cursul procesului penal etc.).

3. Ca activitate de utilitate publică ce beneficiază de o continuă dezvoltare, a apărut necesitatea ca personalul ce efectuează înscrierile să prezinte o competență profesională specială, de îndată momentele de început ale arhivei, când era tratat ca un simplu operator date calculator.

Introducerea profesiei de registrator de arhivă electronic de garanții reale mobiliare în COR justifică reglementarea acesteia la nivel de lege. Existența unei specializări va fi o modalitate de a garanta calitatea serviciilor de arhivă, iar obligația operatorilor de a-și instrui angajații în acest sens este un deziderat de reglementare.

Fiind vorba de o activitate importantă în cadrul societății românești, Ministerul Justiției, ca Autoritate de Supraveghere a arhivei, având rolul de a supraveghea și controla această activitate, trebuie să se implice și să ia toate măsurile ce se impun pentru asigurarea unui anumit nivel de calitate, inclusiv prin reglementarea unor condiții ce impun existența personalului calificat la nivelul operatorilor/agenților. Din practică, în urma contactului direct cu personalul ce realizează efectiv serviciul de înscriere/cuțare în AEGRM, s-a impus implicarea Corpului Operatorilor AEGRM în activitatea de formare, evaluare și certificare a competențelor profesionale ale registratorului de arhivă electronic de garanții reale mobiliare, fiind o prioritate și în același timp o cerință la nivel de operator/agent. Astfel se instaurează o situație normală în care o

organizație profesională are competența de a instrui și verifica competențele personalului angajat al membrilor săi, asigurând un anumit nivel de pregătire, pe cale de consecință, un anumit nivel al calității serviciului prestat.

4. Parchetele și Ministerul Public au sesizat în repetate rânduri Ministerul Justiției cu privire la dificultățile apărute în procedura de aplicare a măsurilor asigurătorii asupra bunurilor mobile, rezultând din dispozițiile legale privind înregistrarea acestora în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.

În prezent, sunt scutite de taxele de înscriere stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 89/2000 înscrierile efectuate de organele fiscale și de Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

De asemenea, pentru **înscrierea sechestrului asupra bunurilor imobile în Cartea Funciar**, în conformitate cu prevederile *Ordinului MAI nr. 39/2009 privind aprobarea tarifelor pentru serviciile furnizate de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară și unitățile sale subordonate și a taxei de autorizare pentru persoanele care realizează lucrări de specialitate din domeniile cadastrului, geodeziei și cartografie, sunt scutite de la plata tarifelor serviciile de cadastru și publicitate imobiliară solicitate de instanțele de judecată, organele de cercetare și de urmărire penală, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului și Agenția Națională de Administrare Fiscală (...).*

Analizând situațiile expuse, Ministerului Justiției a apreciat că fiind justificată și oportună scutirea de la plata taxelor datorate statului a înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare a măsurilor asigurătorii dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

5. Ca urmare a modificărilor aduse de Noul Cod civil, Noul Cod de procedură civilă și Noul Cod de procedură penală, care au extins sfera operațiunilor ce se înscriu în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, a intervenit necesitatea extinderii și a sferei persoanelor ce pot solicita înscrierea în arhivă.

Potrivit art. 253 alin. (4) din Codul de procedură penală, pentru bunurile imobile sechestrate, **procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată care a dispus instituirea sechestrului** cere organului competent notarea ipotecară asupra bunurilor sechestrate, anexând copie de pe ordonanța sau încheierea prin care s-a dispus sechestrul și un exemplar al procesului-verbal de sechestru. **Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător și cu privire la dispunerea înscrierii ipotecare asupra bunurilor mobile, respectiv înscrierea sechestrului asupra bunurilor mobile în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.**

Dispozițiile art. 741 și art. 742 din Codul de procedură civilă stabilesc în sarcina **executorului judecătoresc** efectuarea mențiunii privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare.

Alături de părțile contractului de ipotecă – creditor și debitor –, Noul Cod civil a introdus și noțiunea de **constituitor** – cel care

constituie ipoteca, care trebuie să aibă calitatea de titular al dreptului ce urmează să fie ipotecat și care are capacitatea de a dispune de acesta (art. 2365 din Codul civil).

6. Anumite fapte săvârșite de către operatorii autorizați sau agenții împuterniciți ai acestora pun în pericol sistemul arhivei și, prin urmare, se impune reglementarea expresă a sancționării acestora cu revocarea dreptului de a opera în arhivă.

Aceste fapte sunt:

- înstrăinarea aplicației software a arhivei și a parolei de utilizator a acestora către terți;
- transferul către terți a informațiilor din avizele de înscriere, fie în momentul înregistrării, fie ulterior;
- utilizarea de către operatorii autorizați sau agenții împuterniciți ai acestora a unor dispozitive, echipamente informatice, rutine de programare, programe software pentru înscriere/căutare automată, pentru a se conecta neautorizat cu serverele arhivei sau pentru a interfera cu funcționarea corectă a aplicațiilor software ale arhivei, deteriorând funcționarea arhivei în detrimentul celorlalți utilizatori.

7. Noul Cod civil a reglementat expres, pentru prima dată, rezerva dreptului de proprietate, ca mecanism contractual de garantare reală.

În ceea ce privește regula de determinare a legii aplicabile rezervei dreptului de proprietate în cazul bunurilor destinate exportului, legiuitorul noului Cod civil nu aduce nicio modificare, preluând în conținutul art. 2619 dispozițiile art. 54 din Legea nr. 105/1992, potrivit căreia: *“condițiile și efectele care decurg din rezerva dreptului de proprietate referitor la un bun destinat exportului sînt cîrmuite, dacă părțile nu au convenit altfel, de legea statului exportator.”*

Față de complexitatea naturii sale juridice, rezerva dreptului de proprietate fiind calificat de noul Cod civil ca operațiune asimilată ipotecilor în ceea ce privește publicitatea, ordinea de preferință și executare, o clarificare a intenției de reglementare în ceea ce privește regula de determinare a legii aplicabile în cazul în care aceasta are ca obiect bunuri destinate exportului ar contribui la securitatea raporturilor juridice de drept internațional privat. Întrucât Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 nu conține o normă specială de aplicare și pentru regula stabilită de art. 2619, prin prezenta lege se are în vedere introducerea unei astfel de dispoziții pentru a preciza, în mod expres, că rezerva dreptului de proprietate având ca obiect bunuri destinate exportului se constituie și se transferă în condițiile prevăzute de legea statului exportator sau, după caz, de legea aleasă de părțile contractate.

3. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)

							- mii lei -
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani	
1							
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:							
a) buget de stat, din acesta:							
(i) impozit pe profit							
(ii) impozit pe venit							
b) bugete locale:							
(i) impozit pe profit							
c) bugetul asiguraților sociale de stat:							
(i) contribuții de asigurați							
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:							
a) buget de stat, din acesta:							
(i) cheltuieli de personal							
(ii) bunuri							

servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 5 –a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Proiecte de acte normative suplimentare	Nu este cazul					
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu	Nu este cazul					

legislația comunitară în materie		
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul	
4. Evaluarea conformității:		
Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Gradul de conformitate:	Comentarii
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul	
6. Alte informații	Nu este cazul.	
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ		
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul	Nu este cazul	

proiectului de act normativ	
3. Consult rile organizate cu autorit țile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hot rării Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorit ților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consult rile desf urate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hot rării Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de c tre: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Ap rare a Ţ rii c) Consiliul	Proiectul de lege necesită avizul Consiliului Legislativ.

Economic Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Proiectul a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Modalități de implementare	
1. Modalitățile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor	Nu este cazul.

noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	Nu este cazul.

Având în vedere cele menționate mai sus, a fost întocmit prezentul proiect de Lege pentru modificarea și completarea O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare, pe care îl supunem spre aprobare și pentru completarea Legii nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

Robert - Marius CAZANCIUC

Ministrul Justiției

AVIZ M FAVORABIL

Orlando TEODOROVICI

Ministrul Finanțelor Publice